

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 27, 28, 33, 44, 46, 61, 64, 66, 72 STRAIPSNIŲ, 3 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8-1 IR 29-1 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751 4-1, 15, 40, 47 STRAIPSNIŲ IR 2 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

(TAP NR. 21-1119(2); 21-1118(2); 21-1117(2)) (TAIS NR. 21-27183(3); 21-27182(3); 21-27180(3))

2021-09-28 Nr. NV-2331

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: siūloma perkelti ir įgyvendinti akcizų ir PVM reglamentavimo srityje priimtas ES direktyvas, taip pat aiškiau reglamentuoti kai kuriuos apmokestinimo akcizais ir PVM tvarkos aspektus.

Dabartinė situacija: šiuo metu galiojančiame Akcizų įstatyme etilo alkoholiui ir alkoholiniamis gėrimams kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodai yra nurodyti pagal 1992 metų KN versiją, o kitų produktų – elektroninių cigarečių skysčio, neapdoroto tabako, energinių produktų ir kt., KN kodai nurodomi pagal skirtingų metų KN versijas.

Akcizų įstatyme nustatyta, kad nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos kitų negu Lietuvos Respublika Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos šalių kariuomenių vienetams naudoti, kai šie vienetai dalyvauja bendrose karinėse operacijose, pratybose, tačiau prekės nuo akcizų neatleidžiamos, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose. Analogiška situacija nurodyta PVM įstatyme prekėms ir paslaugoms taikant 0 procentų PVM tarifą – 0 procentų PVM tarifas netaikomas prekėms ir paslaugoms aukščiau minėtoms pajėgoms dalyvaujant gynybos operacijose, o taikomas pajėgoms dalyvaujant bendrose karinėse operacijose, pratybose.

Akcizų įstatymo nuostatos nevysiškai suderintos atsižvelgiant į Direktyvą 2008/118/EB, taip pat nuostatos nevysiškai suderintos su galiojančiomis muitų teisės aktų nuostatomis. Į kompiuterinę akcizais apmokestinamų prekių gabenimo ir kontrolės sistemą įtraukiamos tik akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (AMLAR) gabenimas. Tačiau į šią sistemą neįtraukiamas akcizais apmokestinamų prekių, kurioms panaikintas AMLAR ir kurios gabenamos komerciniais tikslais į kitą valstybę narę arba iš kitos valstybės narės į Lietuvą, gabenimas, todėl sudėtinga užtikrinti tokių prekių gabenimo stebėseną.

PVM įstatyme nustatyta, kad atvejais, kai reimportuojamos laikinai išvežtos už ES teritorijos ribų remontui, perdirbti, pritaikyti ar panašioms operacijoms atlikti prekės, jų apmokestinamąją vertę sudaro už ES teritorijos ribų suteiktų atitinkamų paslaugų vertė.

Projekto esmė: siūlomi pakeitimai, susiję su Direktyvos 2020/1151 nuostatų perkėlimu ir įgyvendinimu (nuo 2022 m. sausio 1 d.):

- Akcizų įstatymo projekte nustatoma, kad etilo alkoholiui ir alkoholiniamis gėrimams KN kodai nurodomi pagal 2019 m. KN versiją, taip pat atnaujinamos nuorodos į KN kodus;
- Tikslinamos Akcizų įstatymo nuostatos, reglamentuojančios privalomą denatūruoto etilo alkoholio atleidimą nuo akcizų, pavyzdžiui, nuostatos, kuriomis nustatomas visiškas denatūruoto etilo alkoholio atleidimas nuo akcizų, papildomas nustatant, kad toks atleidimas būtų taikomas, kai etilo alkoholis yra denatūruotas pagal tos ES valstybės narės, kurioje jis buvo išleistas vartoti, reikalavimus.
- Kita.

Siūlomi pakeitimai, susiję su Direktyvos 2019/2235 nuostatų perkėlimu ir įgyvendinimu (nuo 2022 m. liepos 1 d.):

- Akcizų įstatymo projekte nustatoma, kad nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, skirtos kitų negu Lietuvos Respublika valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose;
- PVM įstatymo projekte nustatoma, kad prekių ir paslaugų, skirtų kitų valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, kai šios pajėgos dalyvauja gynybos operacijose, įsigijimas, teikimas apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

Siūlomi pakeitimai, susiję su Direktyvos 2020/262 nuostatų perkėlimu ir įgyvendinimu (nuo 2023 m. vasario 13 d.):

- Akcizų įstatymo projekte Akcizų įstatymo nuostatos suderinamos su galiojančiomis muitų teisės aktų nuostatomis, pavyzdžiui, patikslinama akcizais apmokestinamų prekių importo sąvoka, nustatoma prievolė mokėti akcizus už neteisėtai įvežtas akcizais apmokestinamas prekes;
- Akcizų įstatymo projekte nustatoma, kad į kompiuterinę akcizais apmokestinamų prekių gabenimo ir kontrolės sistemą būtų įtraukiamos akcizais apmokestinamos prekės, kurioms panaikintas AMLAR ir kurios komerciniais tikslais gabenamos iš Lietuvos į kitą valstybę narę arba gabenamos iš kitos valstybės narės į Lietuvą, taip užtikrinant tokių prekių gabenimo stebėseną realiuoju laiku;
- Akcizų įstatymo projekte tikslinamos nuostatos, susijusios su prarastų prekių kiekiu, nustatant, kad akcizais apmokestinamų prekių gabenimo pažeidimu nelaikoma ir akcizai neskaičiuojami už prarastą prekių kiekį, neviršijantį Europos Komisijos nustatytos praradimo ribos (šiuo metu ES taikomos skirtingos ribos);
- Akcizų įstatymo projekte atsisakoma reikalavimo pateikti garantiją, kai energiniai produktai gabenami stacionariais vamzdynais;
- Siūlomi ir kiti pakeitimai siekiant aiškiau reglamentuoti kai kuriuos apmokestinimo akcizais tvarkos aspektus.

Siūlomi PVM įstatymo pakeitimai, susiję su reimportuojamų prekių apmokestinamosios vertės skaičiavimu. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma nustatyti, kad apskaičiuojant reimportuojamų prekių apmokestinamąją vertę turėtų būti atimama paslaugų apmokestinamoji vertė, nes šiuo metu reimportuojant atsiranda dvigubotų pačių prekių apmokestinimo PVM rizika – pirmą kartą PVM mokamas už suteiktas paslaugas, antrą kartą – kai prekės importuojamos.

Minėti ir kiti siūlomi pakeitimai detaliam aprašyti projekto aiškinamajame rašte.

Pažymėtina, kad projektui įgyvendinti reikės papildomų lėšų informacinėms sistemoms pakeisti: VMI – 850 tūkst. eurų; Muitinės departamentui – 500 tūkst. eurų (projekto rengėjai darbo tvarka informavo, kad reikiamos lėšos numatytos).

Derinimas: pridedamoje derinimo pažymoje įvertintos techninio pobūdžio Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacijos pastabos. Projekto rengėjai informavo, kad pastabos suderintos darbo tvarka.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlyimų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas neprieštarauja Vyriausybės programos nuostatomis. Projektas įtrauktas į siūlomų Seimo rudens sesijai įstatymo projektų sąrašą, siūlomas svarstyme Seime mėnuo – spalio.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.